

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH
W CZELADZI
ZA ROK 2025**

zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

Czeladź, marzec 2026

1. Wstęp – powstanie Centrum Usług Społecznych w Czeladzi

Rok 2025 jest przełomowy dla polityki społecznej Gminy Czeladź. Z dniem 1 stycznia 2025 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeladzi przekształcił się w Centrum Usług Społecznych w Czeladzi (CUS) – nową instytucję polityki społecznej, działającą na podstawie ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1818).

Zmiana ta oznacza nie tylko zmianę nazwy – to fundamentalna zmiana modelu działania: od reaktywnej pomocy w kryzysie do proaktywnej koordynacji usług społecznych dostępnych dla wszystkich mieszkańców Czeladzi. Niniejszy dokument stanowi realizację obowiązku sprawozdawczego wynikającego z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej za rok 2025 – pierwszy pełny rok funkcjonowania CUS.

1.1. Co nowego wnosi CUS?

Centrum Usług Społecznych to nowy model instytucji pomocy i wsparcia w polskim samorządzie. Jego wyróżniki wobec dotychczasowego MOPS to:

- **Powszechność** – usługi CUS dostępne są dla wszystkich mieszkańców gminy, nie tylko dla osób w trudnej sytuacji materialnej, bez konieczności wywiadu środowiskowego i decyzji administracyjnej.
- **Koordynacja** – CUS integruje różnych dostawców usług społecznych (instytucje publiczne, NGO, podmioty ekonomii społecznej, sektor prywatny) w jeden spójny system wsparcia.
- **Diagnoza i planowanie** – CUS przeprowadza systematyczną diagnozę potrzeb wspólnoty samorządowej i opracowuje Program Usług Społecznych wyznaczający kierunki działań.
- **Indywidualny Plan Usług Społecznych (IPUS)** – koordynator IPUS wspiera mieszkańców w identyfikacji potrzeb i dostępie do odpowiednich usług.
- **Nowe usługi środowiskowe** – Złota Rączka, usługi sąsiedzkie, wsparcie psychologiczne, aktywizacja społeczna – wykraczające poza klasyczny katalog pomocy społecznej, nowe miejsca w Klubach Seniora, które zostaną zlecone do

prowadzenia organizacjom pozarządowym oraz prowadzone przez CUS Czeladź.

1.2. Rola CUS jako koordynatora lokalnego systemu usług

Centrum Usług Społecznych pełni trzy kluczowe role w lokalnym systemie wsparcia:

- **Realizator** – bezpośrednio świadczy usługi opiekuńcze, asystenckie, wychowawcze, środowiskowe, aktywizacyjne, integracyjne i administracyjne.
- **Koordynator** – integruje i koordynuje lokalne usługi społeczne świadczone przez różne podmioty, budując partnerstwa z organizacjami pozarządowymi, kościołem (Caritas), spółdzielniami mieszkaniowymi i innymi.
- **Diagnosta** – prowadzi systematyczną diagnozę potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej (art. 21 ustawy o CUS), dostarczając danych do planowania polityki społecznej.

CUS realizuje zadania wynikające z szeregu aktów prawnych, w tym m.in.: ustawy o realizowaniu usług społecznych przez CUS, ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawy o dodatkach mieszkaniowych, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz wielu innych.

2. Diagnoza potrzeb i Program Usług Społecznych 2025–2027

W 2025 roku CUS przeprowadził diagnozę potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych w Gminie Czeladź – zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. Na jej podstawie opracowano Program Usług Społecznych Miasta Czeladź na lata 2025–2027, przyjęty przez Radę Miejską.

Diagnoza wykazała, że Czeladź stoi przed następującymi wyzwaniami społecznymi:

- Starzenie się społeczeństwa – rosnąca liczba osób starszych i niesamodzielnych, często bez wsparcia rodziny wielopokoleniowej.
- Potrzeby osób z niepełnosprawnościami – wymagających kompleksowego wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i integracji społecznej.

- Deficyty kompetencji wychowawczych u części rodziców oraz niewystarczająca liczba placówek wsparcia dla rodzin z dziećmi.
- Problemy dzieci i młodzieży – brak atrakcyjnych miejsc spędzania czasu wolnego i ryzyko zachowań problemowych.
- Niewystarczająca aktywność obywatelska części mieszkańców.
- Problemy zdrowotne – konieczność zapewnienia dostępności usług profilaktycznych, opiekuńczych i specjalistycznych.

Program Usług Społecznych zakłada, że usługi CUS będą świadczone na zasadzie powszechności i indywidualnego podejścia do potrzeb każdego mieszkańca, przy szerokim partnerstwie sektora publicznego, organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej i sektora prywatnego. Realizacja kluczowych działań w latach 2025–2027 wspierana jest finansowaniem z Funduszy Europejskich dla Śląskiego.

3. Kadra Centrum Usług Społecznych

W CUS w Czeladzi według stanu na 31.12.2025 r. zatrudnionych było 86 osób na umowę o pracę. Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym CUS wprowadzonym Zarządzeniem Nr 27/2025 Dyrektora CUS z dnia 21 lutego 2025 r., struktura jest dostosowana do nowego modelu działania, w którym obok świadczeń pieniężnych i pracy socjalnej istotne miejsce zajmują organizowanie usług społecznych, integracja środowiskowa oraz wsparcie rodzin, seniorów i osób z niepełnosprawnościami.

Komórka organizacyjna	Liczba osób
Dyrektor CUS	1
Zastępca Dyrektora CUS	1
Główny Księgowy / Zastępca	2
Inspektor Ochrony Danych	1
Zespół Finansowo-Księgowy	3
Dział Świadczeń Społecznych	6
Zespół Kadr i Administracji	16
Zespół Realizacji Świadczeń i Dodatków	9
Dział Pomocy Środowiskowej (PS Nr 1, Nr 2, Asystenci Rodziny)	18
Zespół Zamówień Publicznych i Windykacji	4
Sekcja Kancelarii i Sekretariatu / Punkt informacyjny	4
Placówka Wsparcia Dziennego Planeta Saturn	4
Główni Administratorzy	3

Komórka organizacyjna	Liczba osób
Dział Pomocy Specjalistycznej dla Rodzin Zagrożonych Przemocą	4
Zespół Organizowania Usług Społecznych / Dział Integracji Społecznej	10
RAZEM	86

W 2025 roku wynagrodzenia 9 osób zatrudnionych w Centrum Usług Społecznych w Czeladzi były finansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach realizacji projektów „CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne” oraz „Od czeladzkiej transformacji do międzypokoleniowej reaktywacji”. Finansowanie to umożliwiło zapewnienie kadry niezbędnej do wdrażania nowych usług społecznych, organizowania działań środowiskowych, koordynacji wsparcia dla mieszkańców oraz realizacji zadań związanych z rozwojem modelu CUS w Czeladzi.

Wykształcenie pracowników: wyższe – 64 osoby, średnie – 11 osób, zasadnicze zawodowe – 5 osób, podstawowe – 6 osób. Pracownicy socjalni realizują pracę socjalną w dwóch punktach terenowych: Zespół Nr 1 przy ul. 11 Listopada 8 (5 osób) oraz Zespół Nr 2 przy ul. A. Biedermanna 2 (6 osób). W 2025 roku zawarto również 29 umów zlecenia/o dzieło oraz 2 inne umowy cywilnoprawne.

4. Usługi społeczne realizowane przez CUS w 2025 roku

4.1. Usługi opiekuńcze

W 2025 roku Dział Integracji Społecznej realizował szeroki zakres usług opiekuńczych skierowanych do mieszkańców wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Usługi opiekuńcze podstawowe

Podstawowymi usługami opiekuńczymi objęto łącznie 139 osób. Zrealizowano 19 202,5 godzin usług, a łączny koszt wyniósł 710 492,50 zł (37,00 zł/godz.). Usługi świadczyło 20 opiekunów. W ramach refundacji za usługi opiekuńcze dodatkowo wydatkowano 5 184,00 zł.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze

Specjalistycznymi usługami opiekuńczymi zleconymi przez lekarza objęto 2 osoby (110 godzin, 4 543 zł, tj. 41,30 zł/godz.). Specjalistycznymi usługami dla osób z zaburzeniami psychicznymi objęto 2 osoby (114 godzin, 9 006 zł, tj. 79,00 zł/godz.).

Usługi sąsiedzkie

W 2025 r. kontynuowano realizację usług sąsiedzkich – uzupełniającej formy wsparcia. Z tej formy pomocy skorzystało 6 osób, a usługi świadczyły 4 opiekunki. Zrealizowano 342 godziny usług (30,50 zł/godz.). Usługi realizowane w ramach Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2025, Moduł I.

Łączny koszt realizacji usług opiekuńczych w 2025 r. wyniósł 720 219,50 zł. W ramach świadczonych usług realizowany był również program „Opieka 75+” finansowany w 60% ze środków budżetu państwa (106 560 zł) oraz w 40% ze środków własnych (71 040 zł). Programem objęto 53 osoby.

4.2. Program „Złota Rączka” – nowa usługa CUS

Jedną z emblematycznych nowych usług uruchomionych przez CUS w ramach Programu Usług Społecznych jest Program „Złota Rączka” – bezpłatna usługa drobnych napraw w miejscu zamieszkania, skierowana do seniorów powyżej 70. roku życia oraz osób z niepełnosprawnościami.

Program uruchomiony oficjalnie 19 stycznia 2026 r. był przygotowywany i planowany w 2025 roku jako element wdrażania Programu Usług Społecznych. Stanowi konkretny przykład nowego rodzaju usługi środowiskowej, o której potrzebie wyraźnie mówiła diagnoza CUS przeprowadzona w 2025 r.

Zakres usługi obejmuje m.in.: naprawę lub wymianę zawiasów, klamek i zamków; regulację drzwi i okien; montaż lub wymianę deski sedesowej; naprawę ciekących kranów; podłączenie pralki lub zmywarki; wymianę żarówek; montaż półek i uchwytów oraz inne drobne prace naprawcze. Wykonanie usługi jest bezpłatne – senior ponosi jedynie koszt materiałów. Każdy uprawniony mieszkaniec może skorzystać z usługi raz w miesiącu.

Program ten doskonale ilustruje nową filozofię CUS: wychodzę naprzeciw codziennym, praktycznym potrzebom mieszkańców, których nie rozwiązuje tradycyjna pomoc społeczna.

4.3. Opieka wytchnieniowa

Głównym celem programu jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności

oraz osobami z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Zrealizowano 461 godzin opieki wytchnieniowej dla 3 osób (w tym jednego dziecka). Dofinansowanie z Funduszu Solidarnościowego: 18 849,60 zł.

4.4. Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością

Program zapewnia wsparcie w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. W 2025 r. objęto wsparciem 4 osoby, wykonano 1 442 godziny asystencji osobistej. Dofinansowanie z Funduszu Solidarnościowego: 65 892 zł.

4.5. Asystent rodziny

W strukturach CUS w 2025 r. zatrudnionych było 5 asystentów rodziny (2 pełne etaty i 3 połowy etatu). Współpracę z asystentami podjęło 64 rodziny. Dofinansowanie z Funduszu Pracy: 91 344,72 zł.

4.6. Indywidualny Plan Usług Społecznych (IPUS)

W 2025 r. zatrudniono Koordynatora IPUS – nowe stanowisko w strukturze CUS. Wdrożono procedury przyjmowania zgłoszeń i oceny potrzeb, uruchomiono system telefoniczny zgłoszeń oraz opracowano pierwsze IPUS dla mieszkańców w ramach pilotażu. IPUS stanowi kluczowe narzędzie koordynacji wsparcia w modelu CUS.

5. Projekty realizowane ze środków zewnętrznych

Projekt / Program	Źródło	Dofinansowanie (zł)
CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne	UE (FES 2021–2027)	5 884 497,08
Od czeladzkiej transformacji do międzypokoleniowej reaktywacji	UE (FST)	4 389 090,00
Opieka 75+	Budżet państwa	106 560,00
Asystent Rodziny	Fundusz Pracy	91 344,72
Korpus Wsparcia Seniorów – Moduł I	Budżet państwa	19 381,00
Opieka wytchnieniowa	Fundusz Solidarnościowy	18 849,60
Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością	Fundusz Solidarnościowy	65 892,00

5.1. Projekt „CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne”

Dofinansowanie: 5 884 497,08 zł (środki unijne: 5 001 822,52 zł, rządowe: 588 449,71 zł, pozostałe: 294 224,85 zł). Projekt realizowany w ramach Funduszy Europejskich dla Śląskiego 2021–2027, Działanie 7.5. Celem projektu jest utworzenie i wsparcie funkcjonowania CUS w 10 gminach województwa śląskiego.

W 2025 r. zrealizowano: podjęcie uchwały o utworzeniu CUS, promocję projektu, nabór pracowników, analizę i diagnozę potrzeb, ogłoszenie przetargu na adaptację pomieszczeń, podjęcie uchwały o przyjęciu Programu Usług Społecznych 2025–2027.

5.2. Projekt „Od czeladzkiej transformacji do międzypokoleniowej reaktywacji”

Dofinansowanie: 4 389 090,00 zł (UE/FST: 3 950 181,00 zł, rządowe: 438 909,00 zł). Celem jest realizacja działań w obszarze integracji społecznej, aktywności lokalnej oraz budowania poczucia tożsamości. W ramach projektu zrealizowano m.in.: wizyty studyjne i szkolenia leaderskie dla kobiet, spotkania ekologiczne, eko-warsztaty, warsztaty podcastowe i fotograficzne, usługi psychologiczne i coachingowe, porady prawne oraz liczne inicjatywy oddolne.

5.3. Zagłębiowskie Centrum Wolontariatu

Projekt dofinansowany z Rządowego Programu „Korpus Solidarności”. Celem jest rozwój wolontariatu i zwiększenie aktywności społecznej. Zorganizowano spotkania z wolontariuszami, szkolenia marketingowe, warsztaty integracyjne oraz zbiórki rzeczowe.

6. Aktywność społeczna i integracja

6.1. Centrum Usług Społecznościowych i Aktywności Lokalnej – ul. Rynek 22

Budynek przy ul. Rynek 22 w 2025 roku pełnił funkcję otwartej i dostępnej dla mieszkańców przestrzeni aktywności lokalnej, integracji społecznej oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi i instytucjami miejskimi. Obiekt był wykorzystywany od godzin porannych do wieczornych, w zależności od harmonogramu wydarzeń, spotkań i zgłaszanych potrzeb mieszkańców. W uzasadnionych przypadkach przestrzeń udostępniana była również w weekendy, tak aby umożliwić realizację przedsięwzięć społecznych, kulturalnych i integracyjnych. W 2025 r. zorganizowano tu m.in. koncert „Kolędowanie z NGO”, wieczór

literacki, potańcówkę w stylu lat 80., Targi Czasu Wolnego, Plener Malarski Osób Niepełnosprawnych, Koncert Harfowy oraz wiele innych wydarzeń. Z przestrzeni budynku cyklicznie korzystały stowarzyszenia i grupy lokalne, m.in.: Stowarzyszenie Miłośników Czeladzi (29 spotkań), Stowarzyszenie Optymalni (21), Stowarzyszenie FAMILIA (23), Grupa Akord UTW (29), Zespół CzaroBand (17) oraz Punkt Informacyjno-Konsultacyjny PIK (173 spotkania). W 2025 roku w budynku realizowano również działania we współpracy z 18 instytucjami i organizacjami. Dzięki temu Rynek 22 był miejscem realnie otwartym na mieszkańców, wspierającym aktywność obywatelską i integrację lokalnej społeczności.

6.2. CUSiAL „SATURN” – ul. Biedermanna 2

Budynek CUS „SATURN” przy ul. Biedermanna 2 w 2025 roku pełnił funkcję miejsca otwartego dla mieszkańców, sprzyjającego współpracy, edukacji, aktywności społecznej i budowaniu więzi lokalnych. Obiekt był dostępny od godzin porannych do wieczornych, zgodnie z harmonogramem prowadzonych zajęć, spotkań i wydarzeń, a w zależności od potrzeb lokalnej społeczności oraz charakteru realizowanych działań wykorzystywany był również w weekendy. W 2025 r. odbyło się tam łącznie 595 spotkań, w tym: zajęcia sportowe (323), zajęcia capoeiry (99), spotkania grupy sympatyków gry w brydża (52), zajęcia taneczne (47), spotkania i wykłady projektu międzypokoleniowego (45), posiedzenia GKRPA (14), szkolenia pracowników CUS (6) oraz inne działania. CUSiAL „SATURN” stanowił ważną przestrzeń codziennej aktywności mieszkańców, integracji międzypokoleniowej oraz rozwoju usług społecznych realizowanych w formule środowiskowej. Dzięki szerokiej dostępności budynku możliwe było elastyczne dostosowywanie oferty do potrzeb mieszkańców oraz organizowanie działań zarówno o charakterze stałym, jak i okazjonalnym.

6.3. Klub Seniora „Wrzos”

Klub zrzeszał 30 członków. Spotkania odbywały się regularnie 2–3 razy w tygodniu. Organizowano kawiarenki, warsztaty kulinarne, uroczystości okolicznościowe, zajęcia rękodzielnicze, wykłady tematyczne oraz zajęcia międzypokoleniowe. Działalność Klubu sprzyjała przeciwdziałaniu izolacji społecznej seniorów naszego miasta.

6.4. Placówka Wsparcia Dziennego „Planeta Saturn”

PWD prowadzona przy ul. A. Biedermanna 2, działa w formie opiekuńczej. W 2025 r. obejmowała wsparciem 18 dzieci (6–15 lat). Realizowano zajęcia profilaktyczno-edukacyjne, sportowe, artystyczno-twórcze, robotykę, działania z zakresu integracji międzypokoleniowej we współpracy z Klubem Seniora „Wrzos”.

Zorganizowano akcję „Ferie w mieście 2025” (warsztaty, wycieczki) oraz „Lato w mieście 2025”. Placówka dołączyła do Ogólnopolskiej Kampanii „Dzieciństwo bez Przemocy”.

6.5. Filia Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny

Ośrodek Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie prowadzi Filię w Czeladzi przy ul. 11 Listopada 8. Koszty działalności bieżącej finansowane są przez CUS (natomiast etaty pracowników finansowane przez powiat będziński). Realizowane są zajęcia opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne. W 2025 r. z oferty wakacyjnej skorzystało 22 wychowanków. Cały rok realizowane były warsztaty „Emocje” prowadzone przez psychologa.

7. Działania z zakresu pomocy społecznej

7.1. Dane o osobach korzystających z pomocy

W 2025 r. Czeladź liczyła 27 591 mieszkańców. Nadal widoczny był trend spadku ludności oraz starzenia się populacji. Świadczenia z pomocy społecznej przyznano 473 rodzinom, obejmując wsparciem 805 osób.

Powód udzielenia pomocy	Liczba rodzin
Długotrwała lub ciężka choroba	327
Ubóstwo	230
Niepełnosprawność	222
Bezrobocie	149
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	115
Alkoholizm	71

Powód udzielenia pomocy	Liczba rodzin
Bezdomność	43
Potrzeba ochrony macierzyństwa (w tym wielodzietność)	18
Przemoc w rodzinie	14
Narkomania	12
Trudność w przystosowaniu po zwolnieniu z ZK	11
Zdarzenia losowe	2

7.2. Zasiłki i świadczenia pieniężne

Zasiłki stałe

Zasiłki stałe wypłacono 117 osobom (1 140 świadczeń) na łączną kwotę 1 188 443 zł. W tym: osoby samotnie gospodarujące – 102 osoby (1 090 937 zł), osoby w rodzinie – 17 osób (97 506 zł).

Kryteria dochodowe od 1 stycznia 2025 r.:

- 1 010 zł dla osoby samotnej,
- 823 zł na osobę w rodzinie.

Zasiłki okresowe

Zasiłki okresowe wypłacono w kwocie 551 337 zł (168 osób). Średnia wysokość zasiłku: 574,42 zł.

Zasiłki celowe i celowe specjalne

Na wypłatę zasiłków celowych i celowych specjalnych przeznaczono 393 831 zł (455 osób).

7.3. Schronienie

CUS realizuje Gminny Program Wychodzenia z Bezdomności (od 2006 r.). W 2025 r. pomocą w formie schronienia objęto 38 osób bezdomnych na łączną kwotę 417 896 zł. Bezdomni przebywali w schroniskach: „ARKA” Dąbrowa Górnicza, „ARKA” Będzin, „Dom Przystań” Będzin-Grodzic.

7.4. Program „Posiłek w szkole i w domu”

W 2025 r. dożywianiem objęto 177 osób (26 429 świadczeń, 309 057 zł). Dożywianie dzieci realizowane w 20 placówkach (9 przedszkoli i 11 szkół). Realizowano rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu” - finansowany: dotacja z budżetu państwa 310 818 zł, środki własne 218 383,96 zł.

7.5. Domy pomocy społecznej

W 2025 r. gmina ponosiła odpłatność za pobyt 99 mieszkańców Czeladzi w Domach Pomocy Społecznej, a łączna kwota wydatków z tego tytułu wyniosła 4 149 780,45 zł, w tym za pobyt 35 osób w DPS „Senior” w Czeladzi – 836 794,29 zł. Jednocześnie według stanu w 2025 roku w domach pomocy społecznej przebywało 99 mieszkańców Czeladzi w 38 placówkach. Struktura mieszkańców według typów DPS przedstawiała się następująco: dla osób w podeszłym wieku – 38 osób, dla osób przewlekłe psychicznie chorych – 34 osoby, dla osób przewlekłe somatycznie chorych – 12 osób, dla dorosłych osób niepełnosprawnych intelektualnie – 11 osób, dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie – 2 osoby oraz dla osób niepełnosprawnych fizycznie – 2 osoby. Na miejsce w domu pomocy społecznej oczekiwało 11 osób.

7.6. Sprawienie pogrzebu

W 2025 r. sprawiono 8 pogrzebów na łączną kwotę 22 682 zł.

7.7. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki nad osobami ubezwłasnowolnionymi

W 2025 r. wypłacono 5 opiekunom wynagrodzenie przyznane postanowieniem Sądu na łączną kwotę 40 803 zł.

7.8. Decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej

W 2025 r. wydano 93 decyzje potwierdzające prawo do świadczeń zdrowotnych, 19 odmownych i 5 wygaszających.

8. Inne świadczenia realizowane przez CUS

8.1. Świadczenia rodzinne i opiekuńcze

Na realizację świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami w 2025 r. wydano 7 843 651,32 zł (18 107 świadczeń). W tym: zasiłki rodzinne z dodatkami – 663 494 zł (838 rodzin), świadczenie pielęgnacyjne – 5 321 363 zł (147 rodzin), zasiłek pielęgnacyjny

– 1 609 087 zł (688 osób), świadczenie rodzicielskie – 248 425 zł (40 rodzin). Wyegzekwowano 85 539 zł z tytułu nienależnie pobranych świadczeń.

8.2. Fundusz alimentacyjny

Na realizację świadczeń z FA w 2025 r. wydano 718 693,81 zł (1 430 świadczeń dla 110 wierzycieli). W wyniku działań wobec dłużników alimentacyjnych wyegzekwowano 741 285,92 zł.

8.3. Dodatki mieszkaniowe

W 2025 roku na realizację dodatków mieszkaniowych wydatkowano środki w wysokości 2 139 155,78 zł, w ramach których wypłacono 5 109 świadczeń dla 551 rodzin. Z ogólnej kwoty 13 374,37 zł stanowiły ryczałty wypłacone przelewem na konta wnioskodawców, natomiast 2 125 781,41 zł przekazano na konta dysponentów zasobów mieszkaniowych w Czeladzi. Największy udział w przekazanych środkach mieli: CTBS-ZBK – 1 200 378,93 zł, Czeladzka Spółdzielnia Mieszkaniowa – 445 563,63 zł oraz Spółdzielnia Mieszkaniowa „Saturn” – 160 439,76 zł.

8.4. Pomoc materialna dla uczniów, Karta Dużej Rodziny, Rodzinka 2+, Senior 60+

Stypendia szkolne wypłacono 15 uczniom (5 484,48 zł). Karta Dużej Rodziny – 69 kart tradycyjnych i 76 elektronicznych. Rodzinka 2+ – 20 nowych kart. Czeladzki Senior 60+ – 84 nowe karty.

8.5. Program „Za życiem” i świadczenia dla uchodźców z Ukrainy

Z programu „Za życiem” skorzystały 2 rodziny (16 000 zł). Na świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy wypłacono 92 088 zł (10 rodzin).

8.6. Współpraca z Caritas – FEPŻ

CUS współpracował z Caritas Diecezji Sosnowieckiej przy realizacji Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową. Z pomocy skorzystało 224 rodziny (392 osoby). Skierowania wydawali pracownicy socjalni CUS.

9. Działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy

Zespół powołany Zarządzeniem Nr 361/2025 Burmistrza Miasta Czeladź z dnia 21 sierpnia 2025 r. W 2025 r. wszczęto 84 procedury „Niebieska Karta”, kontynuowano 33 z lat wcześniejszych. 84 grupy diagnostyczno-pomocowe odbyły 225 posiedzeń. Rodziny objęte procedurami NK liczyły łącznie 387 osób: 118 kobiet, 120 mężczyzn i 149 dzieci. Najczęściej procedury wszczynali pracownicy socjalni CUS (43), Policja (17) i oświata (13). Zespół przystąpił do Ogólnopolskiej Kampanii „Dzieciństwo bez Przemocy”. Zorganizowano warsztaty dla rodzin i dzieci. W dniu 19.11.2025 r. budynek CUS przy ul. Biedermanna 2 podświetlono na czerwono jako symbol sprzeciwu wobec przemocy wobec dzieci.

10. Struktura wydatków CUS za 2025 rok

10.1. Dochody CUS

Ogólny plan wydatków zatwierdzony Uchwałą XI/124/2024 Rady Miejskiej z 18 grudnia 2024 r. wynosił 34 989 705,17 zł. Plan na koniec 2025 r.: 36 602 628,38 zł. Wykonanie: 34 864 822,59 zł (95,25%).

Wyszczególnienie	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie 2025 (zł)	% planu
Dochody własne	818 480,00	838 068,16	102,39%
Dochody z zadań zleconych	1 369 605,00	1 557 873,34	113,75%

10.2. Wydatki ogółem

Kategoria	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie 2025 (zł)	% planu
WYDATKI WŁASNE	26 693 319,79	24 959 838,26	93,51%
Wydatki bieżące	26 554 557,79	24 907 612,98	93,80%
w tym programy UE i rządowe	2 580 157,36	1 580 538,71	61,26%
Wydatki majątkowe	138 762,00	52 225,28	37,64%

Kategoria	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie 2025 (zł)	% planu
WYDATKI NA ZADANIA ZLECONE	9 909 308,59	9 904 984,33	99,96%
OGÓŁEM WYDATKI	36 602 628,38	34 864 822,59	95,25%

10.3. Wydatki własne wg rozdziałów klasyfikacji budżetowej (wybrane)

Rozdział / Nazwa	Wykonanie (zł)	% planu
85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi	441 303,01	98,95%
85205 Przeciwdziałanie przemocy domowej	334 281,85	97,33%
85213 Składki na ubezpiecz. zdrowotne	101 987,74	98,32%
85214 Zasiłki i pomoc w naturze	5 376 038,09	99,18%
85215 Dodatki mieszkaniowe	2 139 155,78	99,91%
85216 Zasiłki stałe	1 181 956,10	99,07%
85219 Koszty funkcjonowania CUS	9 862 485,07	97,08%
85228 Usługi opiekuńcze	912 011,41	93,75%
85230 Dożywianie	529 201,96	99,70%
85295 Pozostała działalność (projekty FST)	1 540 736,85	67,53%
85395 Projekty UE – CUS Nowe spojrzenie	146 413,72	29,57%
85504 Wspieranie rodziny (asystenci + PWD)	984 218,11	85,86%
85508 Rodziny zastępcze	597 972,67	95,83%
85510 Placówki opiekuńczo-wychowawcze	712 473,68	98,69%
85595 Świadczenia dla UKR	93 993,74	99,97%
RAZEM WYDATKI WŁASNE	24 959 838,26	93,51%

10.4. Wydatki na zadania zlecone (wybrane)

Rozdział / Nazwa	Wykonanie (zł)	% planu
85502 Świadczenia rodzinne, FA, składki	9 633 331,21	99,99%
85513 Składki zdrowotne od świadczeń	196 666,38	98,96%
85219 Wynagrodzenia opiekunów prawnych	40 803,00	100,00%
85195 Decyzje zdrowotne	14 102,74	97,61%
85295 Program TT-Pomoc	10 332,00	100,00%
85228 SUO dla osób z zaburzeniami psych.	9 006,00	91,06%
85503 Karta Dużej Rodziny	743,00	87,21%
RAZEM ZADANIA ZLECONE	9 904 984,33	99,96%

11. Potrzeby i kierunki działań na lata 2026–2027

11.1. Wsparcie osób starszych i niesamodzielnych

Osiągnięcia 2025: program Opieka 75+ (53 osoby), usługi opiekuńcze (139 osób), usługi sąsiedzkie (6 osób), przygotowanie programu Złota Rączka, Klub Seniora Wrzos (30 członków). Potrzeby: zwiększenie dostępności usług opiekuńczych, dodatkowy Klub Seniora, wdrożenie asystenta osoby starszej, rozszerzenie Złotej Rączki.

11.2. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami

Osiągnięcia 2025: asystent osobisty (4 osoby), opieka wytchnieniowa (3 osoby), przewozy do ŚDS. Potrzeby: więcej asystentów, szerszy program opieki wytchnieniowej, lepsza koordynacja wsparcia dorosłych po utracie opiekunów rodzinnych.

11.3. Wsparcie rodzin i dzieci

Osiągnięcia 2025: 5 asystentów rodziny (64 rodziny), PWD Planeta Saturn (18 dzieci), Filia OWDiR, piecza zastępcza dla 108 dzieci. Potrzeby: więcej asystentów, świetlica środowiskowa, specjalistyczne poradnictwo rodzinne, grupy wsparcia dla rodziców.

11.4. Aktywność obywatelska, integracja, profilaktyka

Osiągnięcia 2025: projekt transformacyjny (30 liderki), Centrum Wolontariatu, 595 spotkań w CUSiAL, PIK 173 spotkania, Organizator Społeczności Lokalnej. Potrzeby: dalszy rozwój wolontariatu, wsparcie inicjatyw oddolnych, systematyczny program profilaktyczny, współpraca z placówkami zdrowotnymi.

11.5. Koordynacja IPUS

Osiągnięcia 2025: zatrudnienie Koordynatora IPUS, wdrożenie procedur, pilotaż. Potrzeby: systematyczne upowszechnienie IPUS, szkolenia, cyfryzacja procesu, budowanie Mapy Usług Społecznych Czeladzi.

12. Podsumowanie

Rok 2025 był pierwszym pełnym rokiem działalności Centrum Usług Społecznych w Czeladzi. Była to zarazem intensywna praca na dwóch frontach: kontynuacja wszystkich dotychczasowych zadań MOPS oraz wdrożenie nowego modelu CUS. Poniżej najważniejsze osiągnięcia.

Przekształcenie i budowa instytucji CUS

- Formalne przekształcenie MOPS w CUS z dniem 1 stycznia 2025 r.
- Nowy Regulamin Organizacyjny CUS (Zarządzenie Nr 27/2025).
- Diagnoza potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej (art. 21 ustawy o CUS).
- Uchwalenie Programu Usług Społecznych na lata 2025–2027 przez Radę Miejską.
- Ogłoszenie przetargu na adaptację pomieszczeń CUS.
- Zatrudnienie Koordynatora IPUS i Organizatora Społeczności Lokalnej.

Nowe usługi i programy wdrożone w 2025 r.

- Indywidualny Plan Usług Społecznych (IPUS) – nowe narzędzie koordynacji wsparcia.
- Program „Złota Rączka” – przygotowany w 2025, uruchomiony 19.01.2026 – bezpłatne naprawy dla seniorów 70+.
- Usługi opiekuńcze podstawowe: 139 osób, 19 202,5 godz., 710 492,50 zł.
- Usługi sąsiedzkie: 6 osób, 342 godz.
- Opieka wytchnieniowa: 3 osoby, 461 godz.
- Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością: 4 osoby, 1 442 godz.
- Asystent Rodziny: 5 asystentów, 64 rodziny.

Realizacja świadczeń pomocy społecznej

- 473 rodziny / 805 osób objętych pomocą społeczną.
- Zasiłki stałe: 1 188 443 zł, okresowe: 551 337 zł, celowe: 393 831 zł.
- Świadczenia rodzinne i FA: 7 843 651,32 zł i 718 693,81 zł.

- Dodatki mieszkaniowe: 2 139 155,78 zł (551 rodzin).
- DPS: 99 mieszkańców, piecza zastępcza: 108 dzieci.
- 84 procedury „Niebieska Karta”.

Budżet

- Łączne wydatki CUS w 2025 r.: 34 864 822,59 zł (95,25% planu).
- Wydatki własne: 24 959 838,26 zł. Zadania zlecone: 9 904 984,33 zł.
- Pozyskane dofinansowanie zewnętrzne: ponad 10,5 mln zł (środki UE, rządowe, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Pracy).

Perspektywa na lata 2026–2027

CUS Czeladź planuje: adaptację nowych pomieszczeń, pełne wdrożenie systemu IPUS, rozszerzenie Złotej Rączki, nowe formy wsparcia środowiskowego, dodatkowy Klub Seniora, wzmocnienie wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej, budowę Mapy Usług Społecznych Czeladzi oraz kontynuację projektu „CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne” do 31.12.2027 r.

Centrum Usług Społecznych w Czeladzi po pierwszym roku działalności jest instytucją w dynamicznym rozwoju – z solidnymi podstawami tradycyjnej pomocy społecznej i odważnym krokiem w kierunku nowoczesnego modelu usług dostępnych dla każdego mieszkańca gminy Czeladź. Rok 2025 to dopiero początek drogi, której celem jest stworzenie zintegrowanego, dostępnego i odpowiadającego na realne potrzeby systemu wsparcia społecznego.